

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних наук

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОЛІТОЛОГІЯ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Спеціальність: ЕЗ – Хімія
Освітня програма: Хімія
Галузь знань: Е – Природничі науки, математика та статистика

Затверджено на засіданні
кафедри політичних наук
Протокол № 02 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Монолатій І. С.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політологія
Викладач (-і)	Липчук Оксана Іванівна
Контактний телефон викладача	+380979944482
Е-mail викладача	oksana.lypchuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	упродовж вивчення курсу, згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Політологія» спрямована на формування у студентів цілісного уявлення про політичну сферу життя суспільства і закономірності її функціонування. Програма курсу розкриває зміст політичних інститутів та процесів, характеризує сучасну державу як базовий елемент політичної системи та політичного режиму, покликана формувати політичну свідомість та політичну культуру студентів, їх активну громадянську позицію.</p> <p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Політологія» є закономірності політичного життя в усіх його виявах: зміст, структура і функції, місце і роль політичної системи в його розвитку та функціонуванні, у здійсненні політичної влади, а саме: - історико-політичні вчення; - закономірності становлення, функціонування, зміна політичної влади; - джерела, рушійні сили політичного життя суспільства; - сутність, природа, тенденції розвитку, механізми прояву політичного; - конкретні прояви, процеси, відносини політичної дійсності, які вивчаються політологами; - політичні інститути (конституції, центральний уряд, регіональне, місцеве управління, адміністрація та ін.); - політичні партії, групи об'єднання, участь громадян в політиці, громадська думка; - міжнародні відносини.</p> <p>Суспільна політична грамотність громадян є необхідною і для усього суспільства, оскільки оберігає його від деспотизму і тиранії, від антигуманних і економічно-неефективних форм державної і громадської організації. Особливою мірою політичні знання і навички є необхідними молодому поколінню, що вирізняється радикалізмом суджень і дій, підвищеною сприйнятливістю до різного роду утопічних ідеологій і демагогічних закликів.</p> <p>Вивчення дисципліни «Політологія» є ознайомлення здобувачів вищої освіти із основними питаннями політології як науки; формування базових знань, розвиток умінь і навичок щодо теоретичних і практичних засад реалізації політики як суспільного явища; сприяння становлення громадянської свідомості; розвиток здібностей використання теоретичних знань і практичних навичок із проектування стратегії поведінки у політичній сфері; формування вмінь здійснювати аналіз суспільно політичних процесів.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Політологія» є надання студентам наукових знань про основні категорії політичної науки, засвоєння ними концептуальних підходів щодо процесів розбудови демократичної держави, закономірностей переходу від тоталітаризму до демократії, формування самостійного та критичного ставлення до державотворчих процесів, політичної</p>	

свідомості та політичної культури, забезпечення політичного аспекту підготовки висококваліфікованих фахівців, що мають політично-моральну громадянську позицію, розвиток політичного мислення.

Основними цілями вивчення дисципліни є вивчення сутності, теорії та методології політології як науки; розвиток здібностей розуміння політичних відносин і процесів; набуття навичок і вмій практичного застосування теоретичних, прикладних та інструментальних компонентів політичного знання; аналіз міжнародного політичного життя, геополітичного становища і політичних процесів в Україні, її місця, статусу і відповідальності у сучасному політичному світі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність працювати у команді;

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК6. Здатність оцінювати ризики.

Результати навчання:

ПРН17. Працювати самостійно або в групі, отримати результат у межах обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та наукову доброчесність.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	ЕЗ – Хімія	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1 Предмет і методологія науки про політику	2	2	5
Тема 2 Політична влада	2	2	5
Тема 3 Політична система суспільства	2		5
Тема 4 Держава як основний інститут політичної системи		2	5
Тема 5 Політичні режими. Демократія в політичному житті суспільства		2	5
Тема 6 Політичний конфлікт	2		5
Тема 7 Вибори та виборчі системи. Виборчі технології як	2		5

особлива форма політичного впливу			
Тема 8 Політика і релігія	2		5
Тема 9 Політичні партії, партійні системи та громадсько-політичні об'єднання		2	5
Тема 10 Політична еліта та політичне лідерство	2		5
Тема 11 Політична свідомість та політична культура	2		5
Тема 12 Етнонаціональні відносини в політичному житті суспільства	2		2
Тема 13 Світовий політичний процес	2		3
	ЗАГ:	20	10
			60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100-бальна.			
	Контроль знань і умінь студентів здійснюється шляхом обговорення й оцінювання виступів і рефератів на семінарських заняттях, проведення письмових контрольних робіт за підсумками вивчення матеріалу першого та другого змістових модулів, співбесід і перевірки конспектів у ході відпрацювання студентами пропущених занять і отриманих негативних оцінок.			
	Структура розподілу балів передбачає:			
	1) робота на лекціях та семінарських заняттях – 30 балів;			
	2) КСР – 10 балів;			
	3) виконання індивідуального завдання – (створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми політологічного характеру) або контрольна робота – 10 балів.			
	4) написання підсумкової (залікової) роботи (тестування), колоквиум – 50 балів.			
	Загальна кількість – 100 балів.			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою. Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Оцінка за національною шкалою. Для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	зараховано
	70 – 79	C	добре	зараховано
	60 – 69	D	задовільно	зараховано
	50 – 59	E	задовільно	зараховано
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Вимоги до письмових робіт	<p>Виконання письмової роботи передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Логічна послідовність та чіткість у викладенні матеріалу; 2. Повнота та обґрунтування відповідей на поставлені запитання; 3. Самостійність мислення, критична оцінка тієї чи іншої концепції, співвідношення їх з іншими; 4. Викладення своєї позиції або обґрунтованого приєднання до вже викладеної концепції чи думки; 5. Вміння робити висновки з розглянутих питань; 6. Вміння аналізувати джерела. 			
Семінарські заняття	<p>На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки.</p> <p>Робота на семінарських заняттях оцінюється в 100 – бальній системі.</p> <p>«відмінно» студент отримує за вичерпну бездоганну відповідь із наведенням двох і більше прикладів на підтвердження теоретичного положення, яке розглядається.</p> <p>«добре» – за повну відповідь із наведенням двох і більше прикладів проте з однією-двома змістовими неточностями.</p> <p>«задовільно» – за неповну правильну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей чи невірно наведені приклади або їх відсутність.</p> <p>«незадовільно» – за часткову, з грубими недоліками відповідь, або за її неадекватність завданню чи відсутність взагалі.</p> <p>При переведенні в бали в сумі можна набрати 30 балів. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.</p>			
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент, який не виконав завдання, що виносилися на самостійну роботу, в установлений термін та отримав менше 30% за поточний контроль направляється на талон №2. До того часу, він має виконати/доопрацювати завдання та подати їх на перевірку викладачу.</p>			
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю - залік; Форма здачі - письмова; Підсумковий тест складається з 50 завдань, виконання яких демонструє рівень теоретичних знань та сформованості у студентів практичних навичок і вмінь. Правильний варіант відповіді оцінюється</p>			

в 1 бал.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: студент зобов'язаний добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, які виносяться на практичні заняття та самостійну роботу. вчасно виконати письмове завдання (підготовка реферату; виконати підсумковий тест у зазначений день. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Академічна доброчесність: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв, планшету чи іншого мобільного пристрою під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до не зарахування результатів чи не складання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Як викладач, так і здобувач, повинні дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» та Кодексу честі ПНУ <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача кожного вівторка о 15.00.

Навчання за індивідуальним графіком: студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань. системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Неформальна освіта: порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udeму, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

https://prometheus.org.ua/prometheus-free/political-choices-prometheus/?utm_source=chatgpt.com
https://prometheus.org.ua/prometheus-free/european-foreign-policy/?utm_source=chatgpt.com
https://prometheus.org.ua/prometheus-free/political-finance-analysis/?utm_source=chatgpt.com
<https://www.coursera.org/learn/moral-politics>
<https://vumonline.ua/course/pro-parliament-why-do-we-need-deputies/>

Повторне вивчення дисципліни: студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

Література:

1. Бабкіна О. В., Горбатенко В. П. (ред.) Політологія: підручник. Київ: Знання, 2014. 647 с.
2. Гейвуд Е. Політологія / пер. з англ. В. Верлока. Київ: Основи, 2002. 624 с.
3. Гейвуд Е. Політична теорія: короткий вступ / пер. з англ. В. Лісового. Львів: Астролябія, 2010. 248 с.
4. Кармазіна М. С., Ребкало В. А., Шведа Ю. Р. Сучасна політична наука: навчальний посібник. Київ: Парламентське видавництво, 2019. 384 с.
5. Кресіна І. О. Політологія: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 430 с.
6. Кучмій О. І. (ред.) Політологія: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 456 с.
7. Литвин В. М. (ред.) Політологія: підручник. Київ: Наукова думка, 2012. 720 с.
8. Набруско О. О. Політологія: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2020. 312 с.
9. Політична наука: теорія, методологія, практика /О. Березовська – Чміль, С. Дерев'яно, І. Доцяк, В. Климончук, Ю. Кобець, Л. Кобута, О. Липчук, І. Ломака, І. Монолатій, В. Марчук, та ін. / Заг. наук. ред. В. Й. Климончук. Івано-Франківськ: Супрун В. П. 2021. 304 с. ISBN 978-617-7468-73-7
10. Федоренко В. Л. Вступ до політичної науки: навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2016. 280 с.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/444d1bb333dd5687dc87>

Викладач Оксана ЛИПЧУК

